«Cu riscul vieții îmi păzesc casa»

Pe drumurile de codru ale Orheiului întîlnești voluntari întorși de pe front. Obosiți, tăciuni, cu hainele și cu cizmele pătate de noroi, confirmare că adăpost le-au fost tranșeele, aproape că nici nu-i iau în seamă pe cei de încearcă să facă o punte spre inimile lor. Doresc să nu fie deranjați, vor să ajungă acasă la cei dragi...

Drumul de codru al Orheiului te duce în adăpostul refugiaților. Privirile triste ale copiilor și femeilor îți frîng inima. Ce fac? Așteaptă. Ce? Vești. De la tați, de la feciori, de la soți. Unii nu mai sînt în viață, alții zac în spitale schilodiți, mulți au dispărut fără urmă.

O bătrînă din Zolonceni e aici cu nepoții. Nora e acasă. Feciorul — în cimitirul din Ustia. O minune de copil, cu păr bălai și ochi albaștri, pe bunicuța sa, mămica veghea nume Ana, stătea lipită de lîngă căpătîiul tatălui, la spital în Chișinău. Trei femei tinere și frumoase din Corjova sînt în speranța de a-și găsi de lucru, în localitățile din preajmă. Îndoliată, cu chipul de mucenică, privea în gol o femeie, care avea pregătit răspunsul pentru oricine de-o întreba. I-a fost împușcat băiatul de 17 ani, copil încă, care știa să muncească, dar nu și să urască sau să ucidă.

Un bărbat ținea în brațe un micuț. Dornic de părintele său, copilul a stat lipit la pieptul lui timp cît ne-am aflat alături. El, bărbatul, venise să-și vadă soția și cei trei copii. De la Dubăsari venise. Am îndrăznit să-i curm tăcerea care-l domina. Cum e la Dubăsari, ce se întîmplă cu oamenii de acolo? Îngîndurat, fără a mă privi, începu să vorbească rar, cu durere, de parcă s-ar mărturisi în locul păgînilor.

— Nu putem merge totdeauna la serviciu. O parte a uzinei noastre e deteriorată. Într-o dimineață de sfîntă duminică a fost distrus un bloc locativ cu 9 etaje. A căzut un «Alazan» și asupra fabricii de pîine. Zile și nopți oamenii dorm în bordeie. Prin curți și grădini dușmanii au săpat tranșee. Cardiștii și cazacii se aseamănă cu niște sălbatici. Împușcă spre pozițiile polițiștilor. Aceștia nu le răspund și atunci gloanțele și «Alazan»-ul zboară spre Dubăsari. Haimanalele intră ca niște hoți prin beciurile oamenilor, beau vin cu căldările, apoi se bat între ei, își fură armele, se omoară. Am impresia că hitleriștii astfel nu se comportau, totuși ei veneau din lumea civilizată. Mulți bărbați ruși din colectivul nostru s-au înrolat în detașamentele de gardiști. Unii motivează că li se plătește bine. Pentru un cap de moldovean — cinci mii de ruble. Iar la uzină nu primim salariu. Timp de o săptămînă au murit zeci de flăcăi moldoveni nevinovați. Pe un băiat cunoscut l-au luat noaptea, lucra la construcție. L-au chinuit, l-au ars cu lampa de lipit, l-au împușcat în cap, i-au legat picioarele. Cînd a apărut la suprafața apei, Nistrului, abia de l-au recunoscut părinții.

Vor să extermine bărbații moldoveni. Au listele lor. Merg băieți tineri de 18—20 de ani pe stradă, se oprește mașina, îi iau și nu le mai vezi urma. E periculos. Uneori îți este frică să mergi după pîine. Iar cei din Corjova, sărmanii, n-au nici gaz, nici lumină, după pîine nu pot veni la Dubăsari, căci gardiștii și cazacii au legat ieșirile din sat cu sîrmă ghimpată. Deja îi mobilizează în rîndurile lor și pe ai noștri. Mulți bărbați au primit ordin de chemare. Nu te supui, nu se știe ce te așteaptă. Mulți reușesc să fugă. Cu riscul vieții îmi păzesc casa.

...Drumul de codru al Orheiului cunoaște însemnele războiului de azi.

Maria SIRBU.